

EEN WOORD VOORAF

IN 1925 verscheen E. Blancquaerts „Dialect-atlas van Klein-Brabant”, de eerste van de RND. Een paar jaren later maakte Blancquaert kennis met H. Vangassen, die in 1927 zijn doctorstitel had behaald aan de Vrije Universiteit te Brussel met een proefschrift over „De dialecten van Ninove en omstreken, met 83 kaarten” (1). Zij bewerkten samen de zuidelijke helft van de provincie Oost-Vlaanderen en publiceerden in 1930 de „Dialect-atlas van Zuid-Oost-Vlaanderen”. Daarna ging ieder zijn eigen weg : Blancquaert verzorgde de „Dialect-atlas van Noord-Oost-Vlaanderen en Zeeuwsch-Vlaanderen” (1935) en H. Vangassen de „Dialect-atlas van Vlaamsch-Brabant” (1938). Intussen was ik reeds in 1933 begonnen met mijn opnemingen in Frans- en West-Vlaanderen.

Blancquaert wendde zich verder naar het Noorden en publiceerde in 1940, samen met P. J. Meertens de „Dialect-atlas van de Zeeuwsche Eilanden”. Ik was juist vóór de Hitler-inval op 10 mei 1940, op twee opnemingen na, klaar met mijn onderzoek, maar gaf er de voorkeur aan met de uitgave van de atlas tot na de oorlog te wachten. De „Dialect-atlas van Fransch- en West-Vlaanderen” (2) verscheen pas in 1946.

In 1948 wijdde E. Blancquaert een uitvoerige studie aan de RND onder de titel „Na meer dan 25 jaar Dialect-onderzoek op het Terrein” (3), waarin hij de verdediging opneemt van zijn onderneming. Blancquaert wenste in de kortst mogelijke tijd „een volledig en synchronisch beeld van de Noord- en Zuidnederlandse dialecten op te hangen”. Zijn doel was niet, wat door J. van Ginneken, m.i. ten onrechte als een bezwaar werd aangevoeld, het onmiddellijk bewerken van het ingezamelde materiaal. Blancquaert weerlegt trouwens deze kritiek door het aanhalen van een aantal werken en studies, die gedeeltelijk of geheel steunen op materiaal van de RND. Deze uitstekende uiteenzetting zou door iedere gebruiker van de atlassen dienen te worden gelezen.

Toch voelt men dat die kritiek Blancquaerts gevoeligheid heeft getroffen, want hij verklaart : „... : ik houd meer van een vreedzame gedachtenwisseling dan van polemieken die al te gemakkelijk ontaarden in — of het gevolg zijn van — persoonlijke veten of antipathieën, slechts zelden enige aarde aan den dijk brengen en dikwijls veel tijd en goed humeur kosten” (blz. 6).

In 1947 (of 1948?) verzocht hij mij de leiding van de RND met hem te delen. Op dat ogenblik waren zes atlassen verschenen. Daarop zagen kort na

¹ Onuitgegeven, 238 blz.

² Door Dr. Willem Péé, met de medewerking van Dr. E. Blancquaert.

³ Koninklijke Vlaamse Academie, Reeks III, Nr. 28, Tongeren, Drukkerij George Michiels, N.V., 1948, + een kaart. Ook verschenen als deel XI van de reeks „Uit het Seminarie voor Vlaamse Dialectologie” van de Universiteit te Gent.

elkaar de „Dialect-atlas van Noord-Brabant” van A. Weijnen (1952), de „Dialect-atlas van Friesland” door K. Boelens en G. van der Woude⁽¹⁾ (1955) en mijn „Dialektatlas van Antwerpen” (1958) het licht. De „Dialektatlas van Belgisch-Limburg en Zuid-Nederlands-Limburg”⁽²⁾ kwam pas in 1962 van de pers.

Er bleven toen nog juist genoeg geldmiddelen over om een elfde atlas te financieren, nl. de „Dialektatlas van Oost-Noord-Brabant, de Rivierenstreek en Noord-Nederlands-Limburg” van mevr. A. R. Hol en J. Passage (1966). Noch mevrouw Hol, noch E. Blancquaert beleefden zijn verschijning. De eerste overleed op 13 maart 1965, de tweede op 29 september 1964.

Op dat ogenblik moesten nog vijf atlassen ter perse gaan, maar de kas was leeg en ik zag in België geen kans om voor die publikaties de nodige toelagen te bekomen. Daar die atlassen gebieden bestrijken boven de Grote Rivieren wendde ik mij tot de „Nederlandse Organisatie voor zuiver-wetenschappelijk Onderzoek Z.W.O.” en legde hun de precaire toestand van Blancquaerts levenswerk voor.

Gelukkig vond ik daar begrip voor zijn onderneming en dank zij haar financiële steun verschenen achtereenvolgens : A. Sassens „Dialektatlas van Groningen en Noord-Drente” (1967), L. van Oyens „Dialektatlas van Zuid-Holland en Utrecht” (1968) en mevr. Jo Daans „Dialektatlas van Noord-Holland” (1969). De „Dialektatlas van Gelderland en Zuid-Overijsel” van H. Entjes en + A. R. Hol zag wegens het overlijden van mevr. Hol en de drukke bezigheden van H. Entjes pas in 1973 het licht. W. G. Rensink, die met opnemingen voor de „Dialektatlas van Zuid-Drente en Noord-Overijsel” begonnen was, zag van verdere medewerking af. Gelukkig was H. Entjes dadelijk bereid die laatste atlas voor zijn rekening te nemen.

Nu Blancquaerts levenswerk voltooid voor mij ligt, is het mij een aangename plicht, mede in zijn naam, allen te danken die er hebben aan meege- werkt. In de eerste plaats de vele medewerkers, waarvan de meesten gelukkig nog in leven zijn, dan de uitgever, Eugène de Bock en de drukker George Michiels, beiden hebben spijtig genoeg de reeks niet meer voleind gezien, en ten slotte de instellingen die deze uitgave dank zij hun geldelijke steun mogelijk hebben gemaakt : de Universitaire Stichting (België), het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (België), het Belgische ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur en niet het minst de „Nederlandse Organisatie voor zuiver-wetenschappelijk Onderzoek” (Z.W.O.) (Nederland).

Willem Pée

¹ Met de medewerking van K. Fokkema en E. Blancquaert.

² Door E. Blancquaert, J. C. Claessens, W. Goffin en A. Stevens.